

ANÀLISI I ORIENTACIÓ DE LLUITA DAVANT DEL REARMAMENT EUROPEU

20 d'abril de 2025

El desenvolupament dels últims anys ha generat diversos fenòmens que han aguditzat les contradiccions internes del sistema imperialista, amb un panorama que ens presenta:

- Un estancament general de la producció, amb crisis econòmiques cada cop més recurrents.
- L'increment dels conflictes bèl·lics i un augment de la inversió militar a tot el món davant l'augment de les tensions interimperialistes.
- El creixement de l'extrema dreta als països imperialistes i el feixisme obert als països dominats, amb la pèrdua accelerada de drets i llibertats democràtic-burgeses que es creien consolidades.

En aquest context, en el cas dels països de la Unió Europea, s'està acceptant el discurs bel·licista del «rearmament» amb passes de gegant, i ja s'ha instaurat plenament en tot l'arc parlamentari burgès aquest 2025.

La pressió estatunidenca, a través de l'OTAN, per augmentar la despesa militar de tots els Estats membres no és nova. Però per a la UE, la nova posició dels EUA respecte a Ucraïna ha suposat un gran enrenou. Els imperialistes europeus han estat deixats al marge per Trump en les negociacions amb Putin. Per a posar fi al conflicte a Ucraïna, saldat amb la sang dels pobles rus i ucraïnès, els EUA i Rússia han acordat el repartiment de les terres d'Ucraïna entre tots dos imperialistes.

Els EUA ha intentat apaivagar les tensions inter-imperialistes amb Rússia i donar una empenta a la UE perquè s'alineï a marxes forçades amb la nova doctrina estatunidenca en el terreny militar i polític. D'aquesta manera, els EUA concentrarà la seva capacitat militar en el seu suport a Israel i la defensa dels seus interessos a Àsia-Pacífic en la seva lluita amb la Xina.

Què té de real l'amenaça bèl·lica entre la UE i Rússia? Quins interessos hi ha presents per part dels països membres de la UE, UK i els EUA? Quines dificultats troben per tenir una política imperialista unitària? Com es relaciona el programa del «rearmament europeu» amb l'auge reaccionari (tant la dretanització de l'arc parlamentari com l'aposta per la dreta)? I finalment, quina ha de ser la posició del proletariat revolucionari en aquest context? Per donar resposta a aquestes qüestions, en aquest article exposarem un resum de la nostra anàlisi de la UE i d'aquest rearmament, la situació de l'Estat Espanyol, i les tasques del proletariat revolucionari enfront de les polítiques militaristes de l'imperialisme.

1. LA NATURALESA DE LA UNIÓ EUROPEA

El primer i més important que cal entendre és que la UE no és una potència imperialista com a tal: no ha existit, ni existeix, una oligarquia financera europea unificada, ni els diferents Estats imperialistes s'han dissolt en unes fronteres i polítiques comunes. Aquesta quimera només ha existit en les ments de quatre reformistes i liberals europeistes massa engegats amb el mite del

«oasi europeu» i el triomf neoliberal dels 90, i en els llibres ridículs d'acadèmics petitburgesos postmoderns.

Al contrari, la UE és un projecte imperialista poc cohesionat que caracteritzem com una aliança entre potències imperialistes sota el lideratge compartit, i en conflicte, d'Alemanya i França. La seva existència és fruit dels interessos coincidents de les oligarquies dels països imperialistes que la conformen, però trontolla constantment per les contradiccions entre aquestes, que predominen per sobre de les coincidències. Això es va fer palès en les diferents respostes a la crisi del 2008, més tard amb el Brexit i la sortida del Regne Unit de l'aliança, o més recentment amb les reticències d'Alemanya respecte al conflicte amb Rússia.

En aquest sentit, és un projecte d'un disseny bastant maldestre, principalment comercial, més que polític, orientat a la cerca de guanys a curt termini. Empeses per les conseqüències de la II Guerra Mundial, la Comunitat Europea del Carbó i l'Acer, i la Comunitat Econòmica Europea (coneguda com «el mercat comú») es constitueixen davant la necessitat d'estabilitat per a la reconstrucció dels monopolis i l'adaptació a la nova hegemonia dels EUA que relega les velles potències europees a una posició més feble respecte a la seva situació anterior a la guerra. Encara avui la UE serveix als seus Estats membres principalment per realitzar apostes estratègiques conjuntes que per separat no podrien executar al mateix nivell.

A això se sumen les contradiccions amb les semicolònies que també la integren, la majoria d'elles incorporades a la UE en els primers 2000, després del col·lapse del social-imperialisme del revisionisme soviètic, amb l'excepció d'Irlanda, Grècia i Portugal, d'entrada més antiga. La UE ha servit a les diferents oligarquies europees, especialment a l'alemanya, per atreure i tenir a ratlla a aquestes semicolònies: inundar-les amb els seus capitals i mercaderies, controlar les seves finances, els seus recursos naturals, i usar a la seva població com a mà d'obra barata.

En el front interimperialista, les potències de la UE estan intentant desenvolupar un pla per a una política exterior independent dels EUA des del primer govern de Donald Trump, al 2016, qüestió que ha ressorgit amb força arran de la seva nova victòria en 2024. Per analitzar aquesta qüestió cal tenir en compte el següent: els exèrcits són un dels principals instruments de la classe dominant per a exercir el seu domini. La seva raó de ser és doble: d'una banda, salvaguardar la mateixa existència d'aquesta classe, principalment contra el poble, però també contra altres oligarquies o faccions rivals internes de la burgesia; i per l'altre, estendre el seu domini imperialista i augmentar la seva quota de poder.

Tenint això en compte, Rússia en l'actualitat no és un perill per a l'existència de les oligarquies europees, però sí que pot ser un perill per a la seva quota de poder, posant el peu en països d'Europa de l'Est. No obstant això, una pèrdua de control en aquesta zona en favor de Rússia en el curt-mitjà termini sembla improbable a causa del gran problema econòmic, polític i militar que suposa per a Rússia actualment la guerra a Ucraïna, i el relativament ferm domini de les potències occidentals (UE+EUA) a Europa de l'Est, malgrat l'auge de les forces prorusses, com Viktor Orban a Hongria, o més recentment, Calin Georgescu a Romania.

De totes maneres, en les últimes dècades les potències europees han tingut moltes dificultats per estendre el domini imperialista més enllà de l'Europa geogràfica atès que cada oligarquia, com a mostra de la seva falta de cohesió, té diferents zones d'influència (França, a Àfrica; Alemanya, a

Europa de l'Est; Espanya a Amèrica Llatina i Sahel...) i no estan disposades a ajudar-se altruïstament les unes a les altres. És a dir, no existeix la suficient cohesió en els projectes imperialistes de les diferents faccions de l'oligarquia europea com perquè avancin en una direcció unificada. En aquesta situació, cada oligarquia financera voldria que es donés prioritat a la seva pròpia àrea d'influència abans que a la dels altres, i al seu torn augmentar la seva quota a costa dels seus pretesos aliats.

2. LA DEBILITAT MILITAR DE LA UE

La combinació de tots aquests factors és el que fa poc probable l'existència d'un veritable exèrcit europeu mentre es mantingui aquesta situació: ni l'oligarquia financera està prou cohesionada com per donar-li ús al gran cost que suposaria, ni està en risc la seva existència en el curt-mitjà termini com perquè li interessi. Fins i tot mesures a mig camí com millorar la interoperabilitat dels exèrcits dels països de la UE es troben amb dificultats rellevants, com són l'alta dependència del comandament, intel·ligència, i logística estatunidenques per a missions conjuntes, la falta de competències de les comissions de la UE en aquest camp, la disputa entre UK, França i Alemanya per guanyar quota de poder en el terreny militar, i una indústria armamentística disgregada que genera lluites per obtenir una quota més gran dels fons europeus.

La dependència europea de la infraestructura estatunidenca es troba ben il·lustrada en com de decisiva ha estat per a la resistència ucraïnesa: els comandants, pertanyents a l'OTAN, estan altament capacitats per a la planificació i direcció de tropes de diferents països, i són capaços de convertir aquesta informació en cops tàctics en cadenes de subministrament i centres de comandament enemics, anticipar moviments per realitzar replegaments o contraofensives, i triar l'armament adequat a cada moment. Alguns exemples d'això és que els EUA va dotar en el primer moment a la infanteria ucraïnesa d'armament antitancs per a frenar l'ofensiva llamepec russa, va proporcionar informació del moviment rus amb els seus sistemes d'intel·ligència (entre els quals destaca la intel·ligència satèl·litària), amb aquesta va guiar els míssils de llarg abast per a colpejar magatzems de munició i altres punts clau de l'exèrcit rus, i va blindar els centres de comandament i logístics ucraïnesos amb artilleria. Els EUA també proveeix de logística aèria d'alta capacitat per al moviment ràpid de tropes, a un nivell molt superior que la UE. Aquest coneixement i experiència de comandament, capaç d'usar eficaçment la informació d'intel·ligència militar, la infraestructura d'intel·ligència que al seu torn permet establir comunicacions resistents a la guerra electrònica (on Starlink de Musk té un pes rellevant), i ser el principal proveïdor mundial d'armament i municions, genera una situació de dependència per part de la UE difícil de superar¹. Encara que la UE i els EUA han donat un suport similar en termes econòmics a Ucraïna (uns 120 mil milions de €), el suport estatunidenc ha estat fonamentalment militar, mentre que el de la UE ha estat financer. Sense els EUA, el més probable és que Ucraïna hagués estat completament envaïda per Rússia.

D'altra banda, que a la UE s'hi trobin integrades semicolònies en igualtat política formal a la resta de països membres (sense capacitat de veto pels països més rellevants, i sense mecanismes consolidats de coerció paralegal en l'àmbit de defensa per les potències imperialistes) limita enormement la capacitat d'una direcció unificada. Per posar un exemple: recentment, el Regne Unit i França secundaven enviar tropes a Ucraïna (en un intent de guanyar punts de lideratge en la constitució d'aquest rearmament europeu) mentre que Alemanya i Polònia optaven per el «no» malgrat el seu suport al rearmament. Aquests dos últims presenten un major grau de dependència del gas rus i, corren el risc de pagar directament el preu d'una resposta russa davant un

desplegament insuficient que no sigui dissuasiu, sabent que no existeix la capacitat de desplegar tropes pròpies fora de les seves fronteres sense suport estatunidenc. D'altra banda, països com Espanya i Itàlia, el domini imperialista dels quals no es troba en l'Est d'Europa, són contraris a la intervenció europea a Ucraïna, per la qual cosa presenten unes certes reticències al rearmament. És d'esperar que la seva execució sigui menys enèrgica i decidida, però no poden escapar a la influència estatunidenca i la seva aposta política, amb la qual combreguen les potències europees de primer ordre (França, Alemanya, UK).

Això reflecteix un punt de feblesa del projecte de la UE: la presència de països imperialistes de segon ordre sense cap mena de capacitat per a una agenda política pròpia (com Espanya, Itàlia, o els països nòrdics). Aquests són punts de ruptura de la hipotètica unitat europea davant la influència de potències extra-europees, fonamentalment els EUA o la Xina. Aquesta última, a tall d'exemple, ha fet grans inversions en els ports de Barcelona i del Pireu (Grècia) per tenir portes d'entrada a Europa per a les seves mercaderies i capitals; mentre que els EUA manté interessos estratègics d'una punta a una altra d'Europa que, davant l'ascens de Trump i les seves noves polítiques, generen tensions al llarg de tota la Unió i fins i tot en el si de les potències imperialistes, donant suport obert als partits ultradretans.

3. LA SITUACIÓ ACTUAL: CRISI, REARMAMENT I REACCIÓ

Aquest panorama desigual en la fortalesa i el grau d'influència de les diferents potències imperialistes implica que la seva política d'aliances i el seu desplegament estratègic estan constantment en contradicció les unes amb les altres, i que han d'adaptar-se a la situació política del moment per no quedar-se enrere: per això diem que entre els imperialistes *la competència és absoluta, i la col·laboració és relativa*. Tenint en compte tot l'anterior, en la nostra crida del 8 de Març ja vam exposar un canvi rellevant en la situació internacional exemplificat en cinc factors, que aquí expandim:

1. L'estancament econòmic de les últimes dues dècades als EUA i la Unió Europea, fruit de la pròpia dinàmica del capitalisme monopolista, en el qual es dona l'anomenada «tendència a la baixa de la taxa de guany». És a dir, de manera simple, que la inversió necessària per fer negocis cada vegada és més gran i el benefici relatiu a la inversió és més petit.

2. Un augment de les tensions inter-imperialistes junt amb la reducció dels seus superguanyos. El guany que poden extreure els països imperialistes dels països dominats és cada vegada menor i han de disputar-se entre ells el repartiment del pastís amb més afany: la guerra comercial entre els EUA i la Xina, o la invasió russa d'Ucraïna són els exemples més aguts dels actuals conflictes interimperialistes. L'escalada de la violència colonial de l'Estat d'Israel i els seus amos estatunidencs a Palestina, el Líban, Síria i Iemen davant la resistència dels pobles en lluita és també un front de desgast rellevant per a l'imperialisme dels EUA, ja que suposa una oposició frontal a l'espoli imperialista a la regió.

En aquest context d'estancament i tensions interimperialistes, l'oligarquia necessita una política més agressiva, tant contra els seus rivals imperialistes com contra la classe treballadora i les classes populars. Això es tradueix en:

3. El rearmament dels Estats burgesos: avui veiem com la inversió militar i repressiva dels membres de l'OTAN, inclòs l'Estat espanyol, assoleix quotes històriques, així com també a Rússia i la Xina. Von der Leyen ja ha anunciat un pla de milers de milions d'euros per al rearmament de tota la UE davant l'aparent afebliment de l'aliança amb els EUA, ignorant el famós «sostre de despesa» dels Estats membres si és per a ampliar la despesa militar. Aquest pla d'inversió europeu es durà a terme amb un paquet de 800 mil milions d'euros per als següents 4 anys, una mica més de l'1% del PIB total europeu, provenint 650 mil milions dels pressupostos dels Estats membres, i els altres 150 de préstecs comunitaris. La despesa militar quedarà així blindada, aïllant-la de les limitacions als dèficits nacionals que es van imposar arran de la crisi de 2008. A més, s'estableix un instrument de préstecs fet expressament per a aquest rearmament, destinant els fons de cohesió europeus a aquest àmbit i mobilitzant capital privat a través del Banc Europeu d'Inversions².

Però els països europeus no només operen a nivell col·lectiu. Cada Estat individualment està fent aquests mateixos esforços: el Regne Unit va anunciar el major pla d'augment de la despesa militar des de la guerra freda³; a Alemanya, conservadors i socialdemòcrates han pactat per excloure l'augment de la despesa militar del «sostre de despesa» i fer inversions massives en infraestructures i logística⁴⁵⁶; a França, Macron fa 2 anys va traçar un pla per a augmentar en un 40% el pressupost de defensa de cara a 2030 i flirteja amb la idea de reintroduir el servei militar⁷; d'altra banda, Polònia és punta de llança d'aquest rearmament, havent augmentat la despesa militar fins a més del 4% del PIB durant els últims anys, i comproment-se recentment a pujar-lo al 5%⁸. Això apunta al paper que se'ls reserva a les semicolònies en un eventual conflicte militar amb Rússia: ser carn de canó per als imperialistes. Tots aquests increments en la despesa militar s'enceben principalment a base de canvis en les cartilles pressupostàries dels estats i suposen retallades en àrees socials com a sanitat o educació: és a dir, retallades el salari indirecte de la classe obrera. Això ens porta al següent punt.

4. Les condicions de vida de les classes populars es fan més dures. La inflació i els tipus d'interès augmenten, l'especulació amb l'habitatge ofega la classe treballadora i la lluita obrera sindical no és capaç ara mateix de fer que els salaris pugin al ritme de l'increment del cost de vida. La capacitat de l'imperialisme de comprar i acomodar capes de la classe treballadora es va reduint dràsticament, provocant un procés de proletarització general que podem veure manifestat en molts àmbits, no sols en les condicions de vida sinó també en pèrdua d'autonomia en el treball, massificació i proletarització de professions petitburgeses que abans eren exclusives, etc. Aquest enduriment de les condicions de vida provoca esclats i revoltes, que se solapen amb les diferents protestes de caràcter democràtic (drets de les dones, col·lectiu LGBT) i polític (com les protestes de solidaritat amb Palestina). Això dificulta la continuïtat del govern relativament estable i sense complicacions al qual l'oligarquia financera s'havia acostumat durant l'auge neoliberal dels noranta i primers dos mil.

5. Així doncs, l'oligarquia financera necessita d'una política interna més agressiva per a defensar els seus interessos: la seva nova aposta és la ultradreta. Aquesta força política no és nova, i ha tingut una rellevància creixent des de la crisi de 2008, reflectint que era una aposta de cada vegada més part de la mitjana i gran burgesia als països imperialistes. No obstant això, no ha estat fins al moment actual en el qual passa a ser l'aposta principal de l'oligarquia financera occidental.

La ultradreta és necessària per legitimar la necessitat de defensar el país de l'amenaça externa, justificar la despesa militar i la participació en guerres, així com donar una explicació populista de

la misèria criminalitzant a sectors de les classes populars com són les persones migrants i les dissidències de gènere. Aquest atac frontal contra les minories busca aguditzar les contradiccions en el si del poble i facilitar la implantació de polítiques que abarateixin la mà d'obra, perquè surti rendible tornar a portar a la metròpoli indústries que ara estan deslocalitzades en semicolònies que poden ser més inestables o que afegeixen costos logístics a la cadena de producció. Les polítiques ultraliberals i negacionistes del canvi climàtic que proposa l'extrema dreta busquen relaxar la legislació dels països imperialistes per a facilitar l'explotació de recursos i la fabricació de productes contaminants en el propi país, retornant també aquests elements anteriorment deslocalitzats.

Als països dominats també es dona aquesta dinàmica, amb Milei a l'Argentina, Bukele a El Salvador o Noboa a l'Equador i els règims ultraconservadors d'Europa de l'Est. Aquest auge és fruit de l'increment de l'estancament i les tensions internes i externes. La reelecció de Trump en el cor de l'imperialisme mundial i el desplegament d'una política obertament reaccionària és un punt d'inflexió en aquest desenvolupament.

4. SITUACIÓ A L'ESTAT ESPANYOL

A l'Estat Espanyol, com la resta d'Europa, les posicions d'extrema dreta han guanyat pes en els últims anys. Amb un discurs similar al del «Make America Great Again», l'oligarquia del nostre país s'ha tret la careta liberal-moderada que portava la dècada passada i ara assenyala als immigrants com a responsables de la misèria, ignorant intencionadament la relació entre la pobresa que se'ls imposa i la criminalitat. Paral·lelament, els mitjans de comunicació introdueixen la idea de la proximitat d'una guerra, ja sigui amb Rússia o amb la Xina, buscant generar una justificació de l'augment de la despesa militar en l'opinió pública. Malgrat tenir un govern socialdemòcrata, l'Estat Espanyol ni escapa ni pot escapar de la necessitat d'armar-se i militaritzar-se⁹, perquè la socialdemocràcia, encara que es vengui com el «mal menor» al servei dels capitalistes, és tan sols un altre representant del bloc burgès. De fet, en el període 2020-2023 el pressupost militar va augmentar en set mil milions d'euros, amb Podemos en el govern, encara que ara facin escarafalls a la qüestió del rearmament. I és que els partits reformistes petitburguesos com Sumar, Podemos, ERC, Bildu, BNG, o Compromís, de manera més o menys dissimulada, acaben fent costat a la militarització per a mantenir les seves posicions¹⁰¹¹, i la critiquen de manera oportunista quan els convé¹².

L'anàlisi concreta mostra que el «rearmament europeu» no és una resposta davant una amenaça bèl·lica imminent, sinó una resposta dels imperialistes europeus davant la negativa estatunidenca a continuar donant suport bèl·lic a Ucraïna. Els EUA han optat per repartir-se Ucraïna amb Rússia, normalitzant les seves relacions per a apaivagar un dels seus fronts oberts i poder centrar-se en Taiwan i Palestina. Això, al seu torn, serveix per empènyer a la UE a les posicions que els EUA demanda: reforçar la seva capacitat militar, i dretanitzar els seus governs per a justificar-ho.

No obstant això, l'enfortiment de l'aliança imperialista de la UE té significats diferents per a Alemanya, França o UK: el primer opta per un rearmament accelerat sense intervenció directa, els dos segons opten pel desplegament de forces a Ucraïna sense dilació. A més, parteixen d'una feblesa intrínseca: la UE neix com a eina de dominació econòmica, i no compta amb els mecanismes adequats per a subjugar fàcilment als països més febles entorn d'una política de

defensa comú, ni tampoc les potències imperialistes europees compten amb una àrea d'influència comuna que alineï els seus interessos.

L'oligarquia espanyola no està particularment interessada en un rearmament accelerat, per això el govern de PSOE i SUMAR està combinant un increment en els pressupostos amb fer una trama financera per comptar com a part de la despesa en defensa del PIB partides que fins ara es veien excloses (aconseguint així el 2% requerit sense afegir un sol euro).

Aquestes i altres divisions i diferències seran visibles entre els Estats membres, però això no ens ha de portar a equivocar-nos. El «rearmament europeu» consisteix fonamentalment en endreçar el front interior, assegurar la seva dominació exterior (africana en el cas francès, a Europa de l'Est en el cas alemany), i preparar-se al mitjà termini per a una escalada en les tensions interimperialistes. I això també serà executat a l'Estat Espanyol.

En aquest nou context, el règim d'aparença progressista, cooptador i integrador de les lluites de resistència perquè siguin còmplices de la gestió de la misèria capitalista perd el seu lloc. És necessari legitimar els sacrificis a realitzar pel bé de la nació imperialista. I és necessari limitar i fins i tot aixafar tot focus de resistència que es pugui girar en contra seva. És aquí on la ultradreta passa a ser la millor aposta política per a l'oligarquia estatunidenca i europea.

Als països imperialistes, els partits minoritaris d'ultradreta guanyen en influència, finançament i intenció de vot; els partits conservadors tradicionals es radicalitzen; els partits socialdemòcrates abracen somrients el seu paper de partits d'Estat justificant a les àmplies masses obreres la necessitat del rearmament; i els partits reformistes accepten que «encara que no és el món en el qual els agradaria viure, cal enfortir la defensa nacional» conforme ostenten un mínim de quota en el poder burgès. La dretanització de l'arc parlamentari que observàvem en els últims anys s'ha accelerat. Destaca com el possibilisme reformista ha anat descafeïnant les seves apostes, la seva posició en el poder ha anat augmentant el seu cretinisme, i en el transcurs d'una dècada apreciem discursos social-xovinistes en aquelles formacions reformistes que sustenten el govern central (ERC, SUMAR).

La ultradreta és instrumental a l'oligarquia financera: permet alhora (1) posar en disposició a les masses per a acceptar els «sacrificis que són necessaris» mentre (2) legitima la repressió oberta (legal i paralegal) cap a «dissidents i indesitjables». Amb el suport dels algorismes de xarxes socials i les grans cadenes de comunicació, han llançat una ofensiva de criminalització contra els immigrants; així com, complementàriament, contra les dissidències de gènere, amb la complicitat de la socialdemocràcia. Aquestes són les pedres de toc per a carregar contra tota forma de dissidència: col·lectiu LGBT, feministes, ecologistes, comunistes i fins i tot progressistes. Tot allò «woke». Això es vincula amb la seva campanya de reclutament: ser rebel és enfrontar-se a tot l'anterior, que és part del «sistema»; generant així una perillosa base de masses.

És a dir, el «rearmament europeu» és una campanya per alimentar la ultradreta: una força política finançada per l'oligarquia que actualment desplega principalment una activitat cultural per generar un estat de consciència de les masses i que acceptin pèrdues en drets i llibertats democràtiques, un enduriment de l'explotació, i retallades socials i en serveis públics. També genera una base de masses reaccionària mobilitzable per exercir pressió, que s'enllaça amb una xarxa empresarial i a les institucions.

Per la creació d'aquesta base de masses, en aquest entramat han tingut especial rellevància les empreses del sector tecnològic que controlen les principals xarxes socials com Meta (WhatsApp, Instagram i Facebook), Google (YouTube) i Tesla (X, antiga Twitter), i els mitjans de comunicació com a reforç complementari. Les xarxes socials han servit com a òrgans de propaganda amb una capacitat de difusió massiva del nou ideari reaccionari molt superior als de la premsa burgesa i amb un efecte més que demostrat en el circ electoral burgès, especialment entre els homes joves.

Aquesta activitat arrossega a la dreta tot l'espectre polític, de manera que mentre el govern de la ultradreta suposa la posada en pràctica de mesures antipopulars obertes, en la seva absència s'aplicaran les mateixes mesures de manera gradual, segrestant les masses en la perspectiva del «això és el màxim que es pot fer» i «vota'm per frenar al feixisme».

Això arrossega a tot l'arc parlamentari: tanquen files per a estar en millor situació d'assegurar el seu domini tant dins com fora de les seves fronteres.

5. LA POSICIÓ DEL PROLETARIAT REVOLUCIONARI I LES TASQUES DELS COMUNISTES

El «rearmament europeu» és la resposta obedient de l'oligarquia financera europea a les exigències de militarització de l'OTAN encapçalada pels EUA, així com la primera mesura política imposada per la nova administració estatunidenca, que serveix de punta de llança de la nova política que impulsa d'ara en endavant la superpotència mundial als seus aliats. No hi ha una amenaça imminent d'escalada bèl·lica ni de feixisme als països imperialistes, però sí un escenari d'increment progressiu de les tensions inter-imperialistes i un inici de l'ofensiva cap als drets i llibertats democràtiques, de retallada dels serveis públics, i d'enduriment de l'explotació.

Per això, encara que l'oposició a la guerra imperialista (i convertir aquesta en guerra civil revolucionària) i desenvolupar la capacitat de frenar i combatre el feixisme han de ser qüestions en les quals aprofundir per part del moviment comunista, no són en absolut les tasques immediates a atendre. Més aviat, caure en aquesta perspectiva és posar la catifa vermella al discurs salvavides de la socialdemocràcia i el reformisme, donar-los aire en les seves administracions miserablement servils al capital, que han estat executant la política de l'oligarquia amb llàgrimes de cocodril, i permetre'ls entonar un renovat cant de sirena de «vota'm per frenar el feixisme». En aquest nou context, el reformisme passa de ser l'enemic principal a un enemic secundari rellevant, que no hem d'oblidar per limitar la seva influència quan combatem a l'enemic principal representat per la ultradreta.

Partim d'una situació de feblesa: el sindicalisme obrer està dominat per l'aristocràcia obrera, la burocràcia sindical és servil a la socialdemocràcia en el govern, els moviments urbans populars reuneixen una fracció molt minoritària de tots els que podrien lluitar en els seus col·lectius, i aquells crítics amb el reformisme es troben dominats per perspectives petitburgeses que els aïllen de les masses (radicalisme poc realista, pacifisme performatiu). Per això hem d'atendre a l'enfocament pel qual podem passar de la situació actual a una lluita política oberta contra la reacció, un procés que serveixi al seu torn per a l'enfortiment ideològic, polític i organitzatiu de la classe obrera i el poble mentre afeblim a l'Estat burgès.

Identifiquem tres eixos de la lluita de resistència. Totes elles han de partir de les formes de lluita actuals, aïllades i locals, incrementar la seva massivitat i contundència, i fer el salt a ser part de la lluita política general:

1. **La lluita obrera sindical contra l'enduriment de l'explotació en els centres de treball.** Hem de partir de l'organització empresa per empresa, comitè per comitè, que és principal en el moment actual. Les seccions sindicals en lluita han de ser la base per pressionar a la burocràcia sindical de les grans centrals sindicals. L'objectiu d'aquesta pressió ha de ser que els sindicats siguin eines que serveixin a la lluita política de la classe obrera i el poble, sobretot mirant al mitjà termini, amb l'agudització del context i de la lluita, de manera que aconseguim forçar que desenterrin la poderosa eina de la vaga general.
2. **La lluita dels moviments urbans populars en defensa dels serveis públics i d'altres reivindicacions com l'accés a l'habitatge** (la limitació de l'explotació indirecta, i la defensa del salari indirecte). Partint de les actuals organitzacions existents, entre les quals destaquen les organitzacions veïnals, i recollint el llegat de les mareas, per sumar a la lluita a cada vegada més capes del poble, lligant la reivindicació concreta (posar fre a mesures particulars d'àmbit local) amb les reivindicacions generals (frenar lleis regressives, nous pressupostos que suposin retallades en partides socials, o absència de regulació com en el cas de l'habitatge) i la lluita política contra els interessos de l'oligarquia financera.
3. **La lluita popular per les llibertats i drets democràtics.** Identifiquem actualment com a punta de llança del discurs reaccionari la criminalització d'immigrants i persones racialitzades, així com complementàriament la persecució de les persones trans. Aquesta és part d'una ofensiva generalitzada contra tota idea progressista. La classe obrera i el poble ha de combatre la persecució reaccionària de persones racialitzades i trans com a part d'una ofensiva contra tot el poble. L'autodefensa popular s'organitzarà espontàniament mitjançant col·lectius específics. Però a més, hem d'impulsar la perspectiva en les organitzacions obreres i populars d'atendre aquestes reivindicacions com a part d'una lluita general contra una forma més oberta i crua de dictadura del capital.

La lluita reivindicativa emergeix espontàniament, però el sentit comú que emergeix d'ella de manera natural és la perspectiva reformista: canviar aquest o aquell aspecte lesiu del sistema actual, que sembla factible en un termini raonable. Aquí és on les iniciatives parlamentàries, els jocs de trilers d'oportunistes varis, la influència del realisme socialdemòcrata i el possibilisme decebedor del reformisme porten la lluita a un cul de sac ben conegut.

Per això, és tasca dels comunistes preocupar-nos per estructurar els diferents nivells de consciència que es forgen en la lluita. Pel que fa als més avançats de la classe i el poble, hem d'evitar que el seu rebuig al reformisme els porti a l'aïllament de la gran massa encara influïda de manera significativa per les perspectives «d'esquerra» de la burgesia. Formar organitzacions reivindicatives l'activitat principal de les quals és la crítica frontal al capitalisme fa que aquestes organitzacions siguin estretes, regalant les àmplies masses a la influència de la burgesia. Ben al contrari, els elements més avançats han de ser organitzadors de les àmplies masses i propagandistes de les idees revolucionàries a les capes més avançades d'aquestes. Les organitzacions de lluita, en el seu si, han de ser escoles de socialisme i escoles de lluita.

És a través d'una agitació eficaç contra les mesures antipopulars de la dreta burgesa i les afirmacions hipòcrites de l'esquerra reformista i socialdemòcrata que les organitzacions obreres i populars poden obrir bretxa en la consciència del poble. L'educació política ha de ser una part fonamental en la dinàmica interna de les organitzacions per elevar i capacitar als nous membres dels col·lectius.

En absència d'aquesta agitació eficaç que posi els punts sobre les is, que doni la perspectiva de la classe obrera davant els problemes de les masses (i no un discurs anticapitalista genèric), les mesures antipopulars i l'abandonament de la classe obrera per part del bloc burgès estan sent canalitzades en discursos d'extrema dreta.

L'objectiu de l'agitació i educació política de les organitzacions obreres ha de ser la ruptura amb la ideologia oportunista de la burgesia, que es posa i treu la careta progressista segons li convé, i desplegar una política de classe, que posi els interessos de la classe al capdavant, que serveixi al poble en la seva lluita, i que estableixi els fonaments per a poder transmetre una perspectiva revolucionària conforme la situació s'agreugi i el grau de consciència de la classe obrera i el poble hagin avançat en grau suficient. Aquesta és la forma concreta amb la qual es pot passar d'una lògica derrotista de defensar el mal menor fins a la mort, a una lògica d'atac disposada a no fer un pas enrere.

L'avanç de la capacitat d'organització i combat de la classe obrera i del poble anirà íntimament lligat al desenvolupament del moviment revolucionari. Aquest, per definició, és la part més conseqüent i irreductible de la lluita obrera i popular. I per necessitat, els seus membres més abnegats, capaços i conscients constituïran l'Estat major del proletariat per a la seva lluita contra la burgesia per a posar fi a tota forma d'explotació i opressió. Aquest Estat major és el Partit Comunista. Una organització que es construeix nodrint-se de les persones més compromeses i conscients en la lluita dins del moviment obrer i les lluites socials.

La situació de tensió en la qual vivim avui és força similar a la dels primers anys del segle XX, quan van començar a bombollear les tensions entre els imperialistes, s'imposava la diplomàcia dels canons als països dominats, i les diferents oligarquies desitjaven amb ànsia el domini colonial dels seus rivals. Aquesta situació va desembocar, quinze anys més tard, en la primera guerra mundial. Lamentablement, avui vivim una situació de major feblesa del moviment comunista internacional i de menor organització de la classe obrera que llavors. No podem caure en el cicle del «mal menor» i de «frenar el feixisme en les urnes», sinó que cal reforçar les organitzacions de masses, reconstituïr el Partit Comunista i, com van fer els bolxevics en 1917, ser capaços de transformar la guerra imperialista en revolució quan aquesta aparegui.

- 1 <https://www.descifrandolaguerra.es/europa-no-puede-sustituir-ayuda-estadounidense-ucrania>
- 2 <https://www.descifrandolaguerra.es/von-der-leyen-rearme-europeo-800-mil-millones/>
- 3 <https://www.gov.uk/government/news/prime-minister-sets-out-biggest-sustained-increase-in-defence-spending-since-the-cold-war-protecting-british-people-in-new-era-for-national-security>
- 4 <https://apnews.com/article/germany-ukraine-debt-brake-economy-military-spending-74be8e96d8515ddddd53a99a69957651>
- 5 <https://www.bbc.com/news/world-europe-64346218>
- 6 <https://www.kyivpost.com/post/48997>
- 7 <https://www.france24.com/en/live-news/20250316-spurred-by-trump-turnabout-european-nations-debate-conscription>
- 8 <https://www.reuters.com/business/aerospace-defense/poland-spend-5-gdp-defence-2025-says-foreign-minister-2024-07-13/>
- 9 <https://www.publico.es/politica/gasta-espana-defensa-aumentado-presupuesto-anos.html>
- 10 <https://x.com/EIHuffPost/status/1900149173342609631>
- 11 <https://x.com/ionebelarra/status/1899843438683500700>
- 12 <https://elpais.com/espana/2025-03-20/sumar-se-desmarca-del-psoe-y-vota-en-contras-del-rearme-europeo-y-por-la-salida-de-la-otan.html>